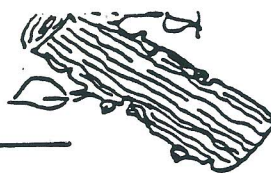

Φτιάχνω επίθετα σε -ινος, -ινη, -ινο:

χαλκός	→	χάλκινος, χάλκινη, χάλκινο
κερί	→	
δέρμα	→	
κρύσταλλο	→	
ξύλο	→	

Φτιάχνω επίθετα σε -ερός, -ερή, -ερό:

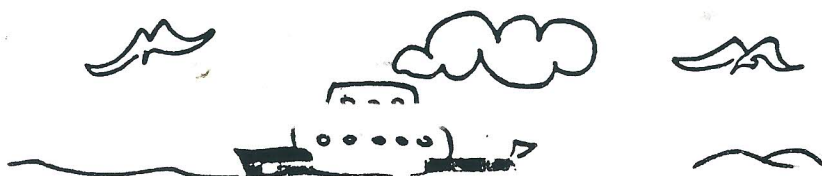
μύτη	→	μυτερός, μυτερή, μυτερό
βλάβη	→	
βροντή	→	
τρόμος	→	
τύχη	→	
βαμβάκι	→	

Φτιάχνω επίθετα σε -ής, -ιά, -ί:

μενεξές	→	μενεξεδής, μενεξεδιά, μενεξεδί
χρυσάφι	→	
μελιτζάνα	→	
πορτοκάλι	→	
κανέλα	→	

Από τον ενικό στον πληθυντικό και αντίστροφα:

το παράξενο σημάδι	→	τα παράξενα σημάδια
το καινούριο σκαρί	→	
το ατέλειωτο παραμύθι	→	
το μακρινό ταξίδι	→	
.....	←	τα μεγάλα μάτια
.....	←	τα καταπράσινα χωριά
.....	←	τα χαρούμενα παιδιά
.....	←	τα αστραφτερά στολίδια

ψηλό

ψηλότερο
ή
πιο ψηλό

μικρός

μικρότερος
ή
πιο μικρός

Γράφω, όπως στο παράδειγμα:

κοντός - κοντότερος ή πιο κοντός
φτηνός
φτωχός
πονηρός
καθαρός
εύκολος
δύσκολος
απαλός
ζεστός
ζωηρός
στενός
σκληρός

.. Γράφω (η) ή (ι) όπου πρέπει:

ψ _ λό	βουνό	ψ _ λό	βελόνι
ψ _ λό	οπίτι	ψ _ λό	κόσκινο
ψ _ λή	κορφή	ψ _ λή	κλωστή
ψ _ λή	γυναίκα	ψ _ λή	βροχή
ψ _ λός	τοίχος	ψ _ λός	σπάγγος
ψ _ λός	άντρας	ψ _ λός	ήχος

Συμπληρώνω τις καταλήξεις:

«Ήταν όμορφ _ _ χαρταετ _ _ . Κόκκιν _ _ με
γαλάζιους κύκλους, κίτριν _ _ με μπλε μαργα-

Γράφω τα επίθετα στο συγκριτικό και υπερθετικό βαθμό:

Θετικός πυκνός	Συγκριτικός πυκνότερος ή πιο πυκνός	Υπερθετικός πυκνότατος ή πολύ πολύ πυκνός ή πάρα πολύ πυκνός
σκληρός		
		
		
πικρός		
		
		
συχνός		
		
		
ελαφρός		
		
		
		
βαρύς	βαρύτερος ή πιο βαρύς	βαρύτατος ή πολύ πολύ βαρύς ή πάρα πολύ βαρύς
βαθύς		
		
		

ο περήφρος	χαρταετός	→ οι περήφανοι χαρταετοί
ο γαλανός	ουρανός	→
ο όμορφος	κόσμος	→
η μεγάλη	γιορτή	→ οι μεγάλες γιορτές
η φανταχτερή	ουρά	→
η κίτρινη	ζώνη	→
το φωτεινό	χρώμα	→ τα φωτεινά χρώματα
το καθαρό	προσωπο	→

Διαβάζω προσεχτικά:

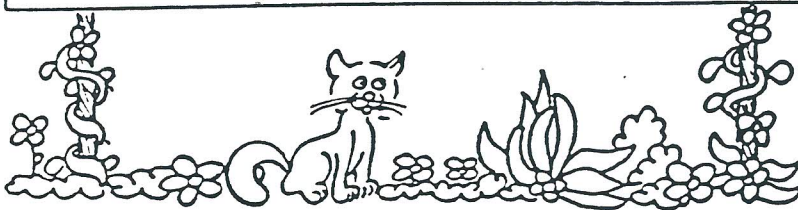
ο μακρύς δρόμος
η μακριά κλωστή
το μακρύ παντελόνι

Μαθαίνω:

Τα επίθετα που φανερώνουν βάθος, πλάτος, μήκος, φάρδος, πάχος, βάρος, τελειώνουν σε -ύς, -ιά, -ύ.

Γράφω στα τρία γένη τα επίθετα που φανερώνουν: _____

βάθος → ο βαθύς - η βαθιά - το βαθύ
πλάτος →
μήκος →
φάρδος →
πάχος →
βάρος →

Συμπληρώνω τις καταλήξεις:

Ο καβαλάρης πέρασε το βαθύ ποτάμι,
διέσχισε το φαρδύ κάμπο και βγήκε στο μακρύ δρόμο που οδηγούσε στο κάστρο. Το αεράκι χαίδευε απαλά τη μακριά χείτη του αλόγου του. Όταν έφτασε ξεφόρτωσε το βαρύ φορτίο, πήρε μια βαθιά ανάσα κι αγνάντευε την πλατιά θάλασσα που απλωνόταν μπροστά του.

ο πλατύς	η πλατιά	το πλατύ
ο βαρύς		
ο μακρύς		
ο φαρδύς		

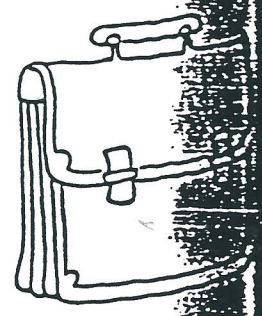
Γράφω τα επίθετα που ακολουθούν στα άλλα δύο γένη:

Αρσενικά	Θηλυκά	Ουδέτερα
ο ελαφρύς		
ο πλατύς		
ο παχύς		
ο φαρδύς		
ο βαρύς		

Συμπληρώνω τις καταλήξεις:

ο βαθ —	ποταμ —,	η βαθ —	θάλασσ —
ο βαρ —	σάκ —,	η βαρ —	τσάντο —
ο φαρδ —	δρόμ —,	η φαρδ —	κορδέλ —
ο μακρ —	σπάγγ —,	η μακρ —	ζακέτ —
ο παχ —	άντρας,	η παχ —	αγελάδ —

το βαθ —	πηγάδ —
το βαρ —	φορτί —
το φαρδ —	μανίκ —
το μακρ —	μαλλ —
το παχ —	αρν —

Γράφω στον πληθυντικό τις φράσεις που είναι στον ενικό και στον ενικό τις φράσεις που είναι στον πληθυντικό:

το ξανθό στάχυ	
οι άσπροι γλάροι	
τους πράσινους λόφους	
τη μεγάλη κατηφοριά	
τα κόκκινα χώματα	
το μικρό θάινο	
οι χαρούμενες φωνές	

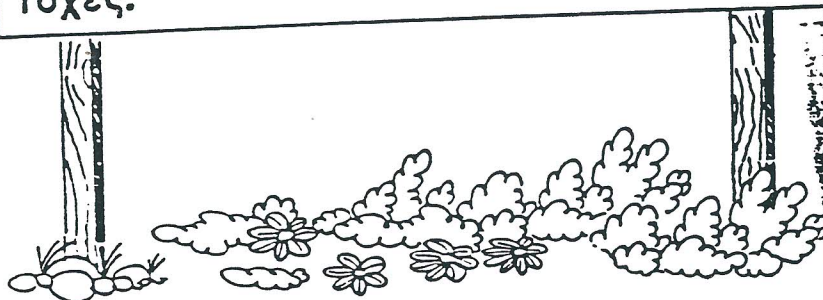
1. Διαβάζω προσεχτικά:

Εγώ είμαι κουρασμένος
Εσύ είσαι κερδισμένη
Αυτός είναι παγωμένος

2. Μαθαίνω:

Οι λέξεις που μοιάζουν με επίθετα και τελειώνουν σε -μένος, -μένη, -μένο είναι μετοχές.

3. Γράφω μετοχές, όπως στο παράδειγμα:

στολίζομαι	→ στολισμένος - στολισμένη - στολισμένο
χτενίζομαι	→
κοιμούμαι	→
λυπάμαι	→
δένομαι	→
δροσίζομαι	→

Γράφω στον πληθυντικό ό,τι είναι στον ενικό:

Παίρνει ν' ανθίσει το κλαδί, μα ο πάγος δεν τ' αφήνει

.....
Η αλήθεια και το λάδι βγαίνουν πάντοτε αποπάνω.

.....
Γυρεύει με το βελόνι ν' ανοίξει πηγάδι.

.....
Όταν μπεις στο χορό, χορεύεις καλά.

.....
Ράβε, ξήλωνε δουλειά να μη σου λείπει.

.....
Άλογο του χαρίζανε και στα δόντια το κοίταζε.

Γράφω τις παρακάτω λέξεις σε δυο στήλες:

(μακρινός, ξαπλωμένος, ωραίος, ξύλινος, δε-
μένος, άσπρος, φρόνιμος, χιονισμένος, χαρού-
μενος, καθαρός, λυπημένος, αγαπημένος)

Επίθετα

Μετοχές

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Γράφω τα επίθετα στα τρία γένη και βάζω δίπλα τους τα κατάλληλα ουσιαστικά:

(καιρός, πόλη, μέλι, καπέλο, αίθουσα, κύριος,
σάκος, σακούλα, τροφή, τραπέζι, νερό, ημέρα,
παιδί, ουρανός, χυμός)

ο μεγάλος δρόμος - η μεγάλη πόρτα - το μεγάλο χωριό

ο σωπηλός

ο φυσικός

ο χάρτινος

ο καθαρός

ο ζεστός

Γράφω τα παραπάνω επίθετα στα τρία γένη:

Αρσενικά
ο εχθρικός

Θηλυκά
η εχθρική

Ουδέτερα
το εχθρικό

.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

„ Γράφω τις λέξεις στη στήλη που ταιριάζουν:

(ο κοντινός, ο φρόνιμος, ο θυμωμένος, ο διψασμένος, ο χαλασμένος, ο φτωχός, ο δεμένος, ο παχύς, ο χαρισμένος, ο ξύλινος)

Επίθετα

Μετοχές

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Συμπληρώνω τις προτάσεις με επίθετα που γίνονται από τα ρήματα των παρενθέσεων:

(γράφω)	Πήραμε γραφτό μήνυμα.	
(ψήνω)	Φάγαμε _____ αρνί.	
(πλέκω)	Αγόρασα μια _____ ζακέτα.	
(γεμίζω)	Μου αρέσουν τα _____ μπισκότα.	
(κάθομαι)	Έμεινα πολλή ώρα _____.	
(στραγγίζω)	Η γιαγιά έφτιαξε _____ γιαούρτι.	

Η μία

Οι πολλές

η μεγάλη φιλία

οι μεγάλες φιλίες

η όμορφη εποχή

.....

..... οι μικρές χαρές

..... οι μακρινές χώρες

..... οι απέραντες θάλασσες

η καλή παρέα

.....

Συμπληρώνω ό,τι λείπει στις παρακάτω προτάσεις:

Τα παιδιά έριξαν στο νερό τις χάρτ _____ βαρκούλες τους.

Στο μουσείο είδα ένα μπρούντζ _____ άγαλμα.

Πήγαμε βόλτα στην κεντρ _____ πλατεία.

Αγόρασε νόστ _____ και ώρ _____ φρούτα.

Ήταν περαστ _____ από τη γειτονιά μας.

Η συζήτηση ήταν ωφέλ _____.

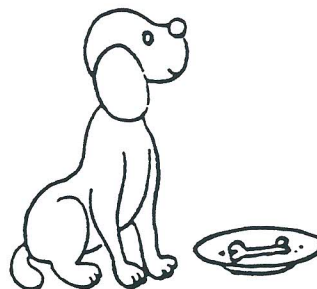
Διαβάζω προσεχτικά:

(Πώς); Βαδίζω αργά.
 (πότε); Θα φύγουμε απόψε.
 (πού); Έλα μέσα.
 (πόσο); Έφαγα πολύ.

Μαθαίνω:

Οι άκλιτες λέξεις που συνοδεύουν τα ρήματα και φανερώνουν τρόπο, χρόνο, τόπο, ποσό κ.λ.π., λέγονται επιρρήματα.

Υπογραμμίζω τα επιρρήματα στο παρακάτω κείμενο και τα γράφω στη στήλη που ταιριάζουν:

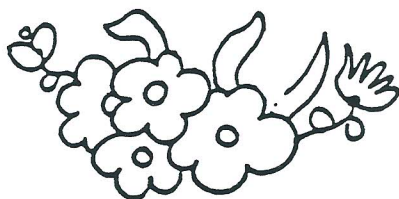
«Ζητά εδώ, ζητά εκεί, πουθενά κόκκαλο. Θα βρω παραπέρα. Έτσι συλλογίζεται ο Βελής και ψάχνει προσεχτικά κάτω από τα τραπέζια. Έψαξε αρκετά, μα δυστυχώς, πουθενά δε βρήκε κόκκαλο. Τότε ο Βελής θύμωσε πολύ, κι αργά-αργά πήρε το δρόμο για το σπίτι».

Γράφω τα παρακάτω επιρρήματα σε τρεις στήλες:

(αύριο, σήμερα, χτες, άλλοτε, μόλις, κιόλας, επιπλέον, πείτα, πέρυσι, αμέσως, του χρόνου, ύστερα, πρόπερσι, πρωτότερα, φέτος, απόψε).

πριν	τώρα	μετά
.....		
.....		
.....		
.....		

έξυπνος	→ έξυπνα	πονηρός	→ πονηρά
δύσκολος	→	καθαρός	→
εύκολος	→	φρόνιμος	→
άσχημος	→	ήσυχος	→
άδικος	→	γερός	→

5. Γράφω τα παρακάτω επιρρήματα σε τρεις στήλες:

(εδώ, τώρα, καλά, εκεί, επάνω, τότε, αμέσως, ξαφνικά, κακά, μόλις, ύστερα, κάτω, μέσα, έξω, σιγά, μονάχα, επίσης, σήμερα, απόψε, αύριο, μαζί, φυσικά, αριστερά, δεξιά)

Πού; (τοπικά)

εδώ

Πότε; (χρονικά)

τώρα

Πώς; (τροπικά)

καλά

.....		
.....		
.....		
.....		
.....		
.....		

Συμπληρώνω τις προτάσεις με επιρρήματα, όπως στο παράδειγμα:

(απλός) Μιλούσε πολύ απλά.

(αδιάκοπος) Οι σειρήνες σφύριζαν

(δυνατός) Όλοι τους φώναζαν

(αργός) Γυρίσαμε πολύ

(γρήγορος) Το αυτοκίνητο έτρεχε

Οι λέξεις άλλος, άλλη, άλλο, αλλά, αλλιώς, άλλοτε, κ.ά. γράφονται με δύο λάμδα.

3. Συμπληρώνω τις προτάσεις με ό,τι ταιριάζει:
(άλλη, αλλά, άλλος, άλλο, άλλα, αλλιώς, αλλού)

Ο ένας ήρθε, ο _____ έφυγε.

Είπα να πάμε με το _____ τρένο, _____ εσύ είχες _____ γνώμη.

Αν μ' άκουες, θα 'τανε _____ τα πράγματα.

_____ η δική μου σκέψη και _____ η δική σου.

_____ βροντά κι _____ βρέχει.

Συμπληρώνω το γράμμα που λείπει και υπογραμμίζω τα επίθετα:

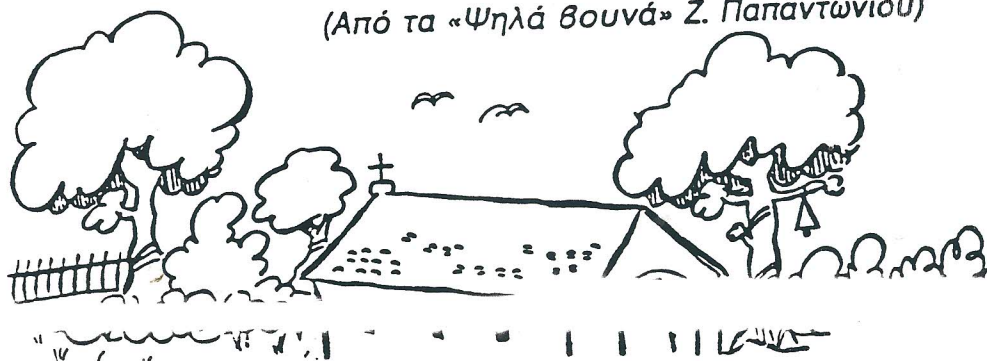
Σήμερα είναι _ υριακή. Κάτι ξεχωριστ _ έχει τούτο το πρω _ .

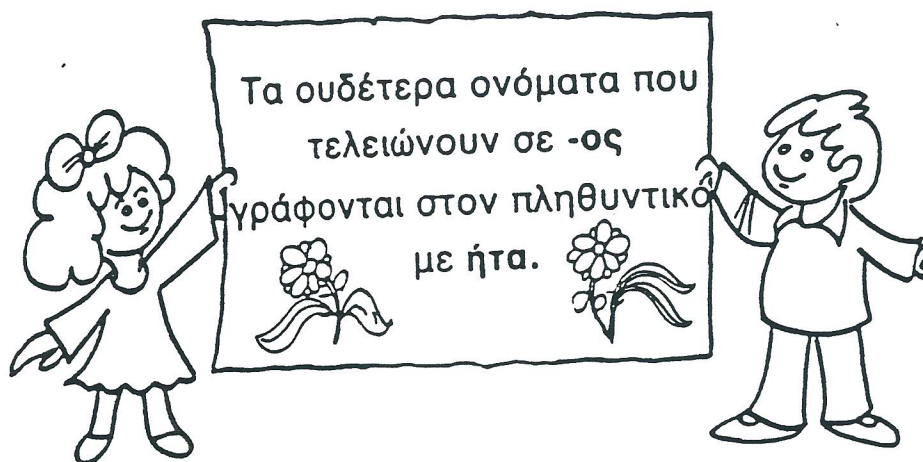
Τα παιδιά όταν γύρ _ σαν από τ _ ν εκκλησία, ήρθαν και ξαπλ _ θηκαν στους ίσκιους.

Πεύκ _ , ευλογημέν _ πεύκ _ !

Από τ _ ς χαραμάδες τ _ ν κλαδι _ ν του βλέπουν τ _ ν ουραν _ . Τα κλαδιά του σκίζοντ _ σε πολλά κλαδιά μικρότερα· κι αυτά πάλι σε άλ _ α μικρά μικρά παρακλάδια, που μοιάζουν με αμέτρητα ψ _ λά σκοινιά, κομποδεμένα σαν τα δίχτ _ α. Τα φύλ _ α του, που είναι σα βελόνες, γίνοντ _ κρόσσια και κει μέσα παίζ _ ο αέρας κι ο γαλάζι _ ς ουραν _ ς.

(Από τα «Ψηλά βουνά» Ζ. Παπαντωνίου)

Γράφω τα ουδέτερα στην ονομαστική του πληθυντικού:

Ονομαστική Ενικού

το βρέφος

το βάρος

το μήκος

το λάθος

το πλήθος

το είδος

το άνθος

το έτος

το στήθος

το κέρδος

Ονομαστική Πληθυντικού

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συμπληρώνω τις καταλήξεις και γράφω, όπως στο παράδειγμα:

Ενικός

Πληθυντικός

το δάσος

τα δάση

των δασών

το χρέ —

.....

.....

το λάθ —

.....

.....

το άλσ —

.....

.....

το τείχ —

.....

.....

το κράτ —

.....

.....

το νέφ —

.....

.....

το μέρ —

.....

.....

το κερσ —

.....

.....

ο τοίχος	του τοίχου	οι τοίχοι	των τοίχων
το άλογο			
η ελπίδα			
ο άρρωστος			
ο γέρος			
το ρούχο			
η εφημερίδα			
το ποτήρι			
το θρανίο			
ο γιατρός			
το άτομο			

(αγελάδα, παγίδα, ελπίδα, πληγή, εποχή, τροφή, πινακίδα)

Γράφω (τον, των, της, τις) όπου ταιριάζει:

- οι σταγόνες _____ βροχής
- Ταΐσαμε _____ κότες.
- Σβήσαμε _____ πίνακα.
- Θα παίξω με _____ Κώστα.
- τα νερά _____ ποταμών
- τα φύλλα _____ ροδιάς
- τα κλαδιά _____ δέντρων
- τα άνθη _____ λεμονιάς

η λύσ _	οι βάσ _
οι σκέψ _	το θάρρ _
η τάξ _	το βάρ _
η πίστ _	τα κέρδ _
το τείχ _	η αφαίρεσ _
τα κράτ _	οι στάσ _
η πρόσθεσ _	τα βέλ _
οι θέσ _	το ξίφ _
τα δάσ _	τα πελάγ _
το βρέφ _	το λάθ _
το μέγεθ _	το ύψ _
οι επισκέψ _	τα στήθ _

Συμπληρώνω ό,τι λείπει:

Το βράδ _ έστρ _ σαν το τραπέζ _ απ' έξω από τ _ ς καλύβες.

Η νύφ _ κάθ _ σε στο ένα μέρος με τ _ ς συμπεθέρες μαζί και στο άλ _ ο _ άντρες.

Τα πρώτα ξαδέρφια τ _ ς νύφ _ ς κι ο Λάμπρ _ ς μαζί έφερναν το φαγητ _ και κερνούσαν το κρασ _ . Όταν ο παπάς σήκ _ σε τα χέρια, σώπασαν όλ _ , γιατί κατάλαβαν, πως θα πει το τροπάρ _ .

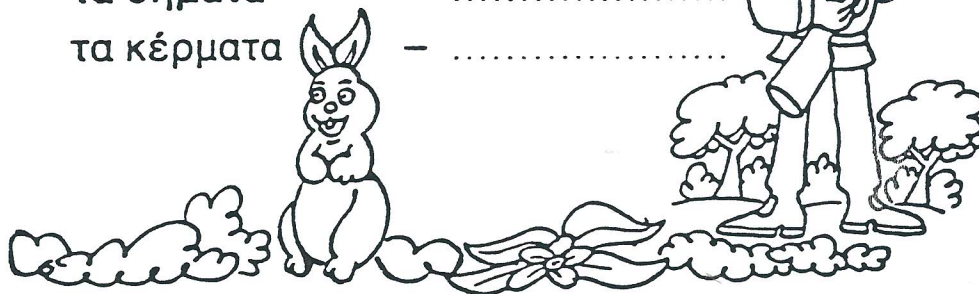
Και τότε ο γέρ _ ς ο παπάς από το Περιστέρι, με τ' άσπρα του γένια, έψαλε ωραία με δυνατ _ φων _ τ _ ν ύμνο τ _ ς Θεοτόκου.

Έπειτα ήρθε η σειρά του Γεροθανάση να τραγουδήσ _ . Ο τσέλιγκας, κρατ _ ντας το άσπρ _ κεφάλ _ του ακίνητο, είπε σιγά και σοβαρά τούτο το τραγούδ _ :

Ένας γέρος γέροντας...

οι λαγοί	- ο λαγός
οι σκύλοι	-
οι νικητές	-
οι αγώνες	-
οι καστανάδες	-
οι γραμμές	- η γραμμή
οι λίμνες	-
οι χώρες	-
οι σελίδες	-
οι πάπιες	-
τα χαρτιά	- το χαρτί
τα σπίτια	-
τα νερά	-
τα φυτά	-
τα δάση	- το δάσος
τα τείχη	-
τα μέρη	-
τα βήματα	- το βήμα
τα σήματα	-
τα κέρματα	-

Γράφω τις προτάσεις από τον ενικό στο πληθυντικό:

Τ' αηδόνι κελαηδεί πάνω στο κλαρί.
Τ' αηδόνια κελαηδούν πάνω στα κλαριά.
Το κοπάδι ανεβαίνει στο βουνό.

.....
Ο καλός μαθητής προοδεύει.

.....
Η θάλασσα είναι φουρτουνιασμένη.

(ος, ο, η, οι, ες-ης)

Ο γλαρ_ς είναι ένα θαλασσιν_ πουλι.

Ο ναυτικ_ς έχει δυσκολ_ δουλειά.

Οι φαρ_ φωτίζουν τη νυχτ_ τα αποτομα βραχία.

Οι σκυλ_ και οι γατ_ς είναι φιλ_ του ανθρώπου.

Από το ένα στα πολλά:

ο ένας

οι πολλοί

ο φτερωτός φίλος

οι φτερωτοί φίλοι

ο καθαρ_ς

.....

ο δάσκαλ_ς

.....

ο πετειν_ς

.....

.....

οι ποντικ_

.....

οι χαρταετ_

.....

οι τεχνίτ_ς

.....

οι όμορφ_ς

. Βάζω την κατάλληλη κατάληξη στα ουσιαστικά:

ο άνθρωπ_ς

οι ήρω_ς

η είδησ_

τα μνημεί_

το παιδ_

οι άνθρωπ_

η στήλ_

τα μυρμήγκ_

. Γράφω τις φράσεις στον πληθυντικό:

Ο ανθισμένος κήπος - οι ανθισμένοι κήποι

Η όμορφη πλατεία - _____

Η τελευταία σελίδα - _____

Το ακριβό βραχιόλι - _____

Το πολύχρωμο σκουλαρίκι - _____

Ο χαρούμενος μαθητής - _____

Γράφω τις φράσεις στον ενικό:

Τα πυκνά δάση - το πυκνό δάσος

Οι πλούσιοι άνθρωποι - _____

Τα καταπράσινα βουνά - _____

Οι μηχανές των αυτοκινήτων - _____

Ενικός (ένα)

Πληθυντικός (πολλά)

Ο λαγός τρέχει.

Οι λαγοί τρέχουν.

Ο σκύλος γαβγίζει.

Ο γεωργός οργώνει.

Ο βράχος πέφτει.

Ο λύκος ουρλιάζει.

Γράφω σε δυο ομάδες τα παρακάτω ουσιαστικά όπως στο παράδειγμα:

δειγμα:

σχολείο, παιδί, καραμέλες, θρανίο, τετράδια, φωνή, δρόμοι, πόρτα, μαθητές, δέντρα

Είναι στον ενικό (ένα): σχολείο, _____

Είναι στον πληθυντικό (πολλά): καραμέλες, _____

Γράφω στη στήλη που πρέπει τα ουσιαστικά και τα ρήματα, όπως στο παράδειγμα:

γελάω, γέλιο, τρέχω, τρέξιμο, φυτεύω, φυτό, πεταλώνω, πέταλο, κλείνω, κλείσιμο

Ρήματα (-ω)

Ουσιαστικά (-ο)

Εγώ γελάω

το γέλιο

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Συμπληρώνω σωστά με (-ο) ή (-ω):

Το ένα

Τα πολλά

το βουνό

των βουνών

το σχολεί—

.....

το δάχτυλ—

.....

το φορεί—

.....

το πλοί—

.....

Ο κόκορας ανέβηκε στον τοίχ — της αυλ —
κι έβγαλε δυνατή φων — : Κικιρίκου!

— Σταμάτα, καημένε παλαβέ, να φωνάζεις. Θα
σηκώσεις τη γειτονι — στο ποδάρι. Η αυγ — θα
αργήσει ακόμα, του φώναξαν οι κότ — από τα
κοτέτσι.

— Κότ — άμυαλες και κουτές. Κράχτ — είμαι
και τελάλ — είμαι κι αφέντ — είμαι! Οι άν
θρωπ — μπορεί να κοιμούνται, μα μες στο
ύπν — τους περιμένουν τη φων — μου ν' ακού
σουν!

Και βάζοντας όλη του τη δύναμ — τράνταξε τη
νύχτ — από τις φων — του!

24

Συμπληρώνω ό,τι λείπει:

(της, τις, ο, η, το, του, στο, στη).

Εκείνες ——— μέρες, ——— χειμώνας αγρίεψε.
——— φωλιά ——— κυρα-Μάρως έμπαινε όλο
——— κρύο ——— βοριά. ——— πείνα θέριζε
——— στομάχι ———. Μέσα ——— σκοτάδι ———
άγριας νύχτας, σκέφτηκε ——— κότες ———
γειτόνισσας.

Γράφω φράσεις, βάζοντας το δεύτερο ουσιαστικό στη γενική του πληθυντικού:

οι δρόμοι, οι πόλεις	οι δρόμοι των πόλεων
τα παράθυρα, τα σπίτια	
οι φωνές, τα παιδιά	
οι χτύποι, τα ρολόγια	
οι γιατροί, τα νοσοκομεία	
τα λαχανικά, οι κήποι	
τα δέντρα, τα δάση	
τα αγωνίσματα, οι αθλητές	

Η Κικ _ , η Ελέν _ , ο Μίμ _ ς κι ο Νίκ _ ς εί-
ναι φίλ _ . Παίζουν όλοι μαζί ένα παιχνίδ _
στην αυλ _ . Τραβούν στο χώμα μια γραμμ _
για σημάδ _ κι αρχίζουν να παίζουν. Σε λίγο
πιάνει δυνατή βροχ _ και οι δρόμ _ γεμίζουν
νερά. Η μητέρα της Κικής που τα βλέπει από το
τζάμ _ τα φωνάζει να μπουν μέσα στο σπίτ _ .
Έχουν κιόλας μουσκέψει. Το κεφάλ _ τους
στάζει νερό. Η Ελέν _ βάζει τα κλάματα. Της
πονάει το αυτ _ .

Γράφω τις προτάσεις στον ενικό:

Ξεχείλισαν οι όχθες των ποταμών.
Ξεχείλισε η όχθη του ποταμού.
Ακούστηκαν οι φωνές των σκύλων.

.....
Άνοιξαν οι βρύσες των ουρανών.

.....
Έσκασαν οι μύτες των σπόρων.

.....
Μπουμπούκιασαν οι τριανταφυλλιές των κήπων.

Γράφω τον πληθυντικό των παρακάτω ονομά-
των, όπως στο παράδειγμα:

Ενικός

ο κουρέας

ο ιππέας

ο γραμματέας

ο συγγραφέας

ο γονέας

Πληθυντικός

οι κουρείς

.....

.....

.....

Το ρήμα είναι μια λέξη που μας δείχνει τι κάνει ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα, τι παθαίνει ή σε ποια κατάσταση βρίσκεται.

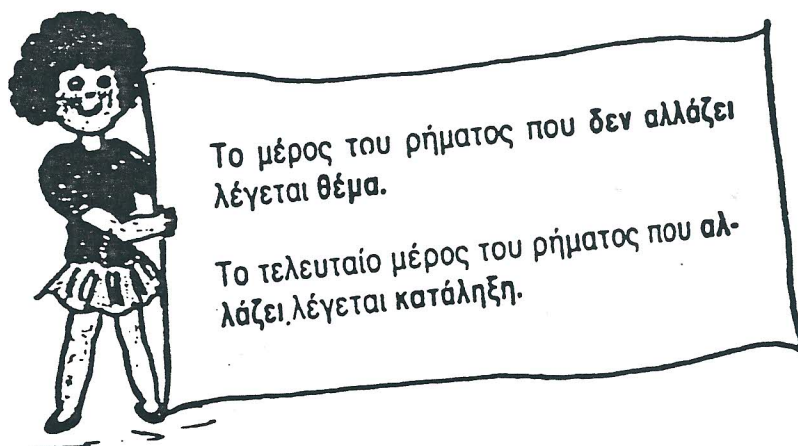

τρέχω (κάνω μια ενέργεια)
ζεσταίνομαι (κάτι παθαίνω από κάτι άλλο)
κοιμάμαι (βρίσκομαι σε μια κατάσταση)

Για να βρούμε το ρήμα σε μία πρόταση κάνουμε τις ερωτήσεις:

Τι κάνω; Τι κάνεις; Τι κάνει;
Τι κάνουμε; Τι κάνετε; Τι κάνουν;

Σ' ένα ρήμα ξεχωρίζουμε το θέμα και την κατάληξη.

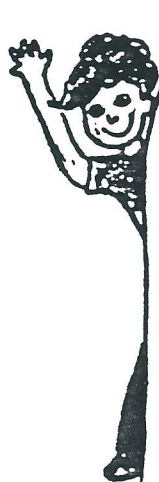
ΡΗΜΑ
Ξέρω

θέμα	κατάληξη
ξέρ-	-ω
	-εις
	-ει

Τα ρήματα έχουν δύο αριθμούς.

Τον ενικό (το ένα): παίζει
και τον πληθυντικό (τα πολλά): παίζουν.

Σε κάθε αριθμό το ρήμα έχει τρία πρόσωπα.

	Ενικός	Πληθυντικός
α' πρόσωπο	εγώ παίζω	εμείς παίζουμε
β' πρόσωπο	εσύ παίζεις	εσείς παίζετε
γ' πρόσωπο	αυτός παίζει	αυτοί παίζουν

Τα ρήματα σε

Υπάρχουν και εξαιρέσεις.
Παραδείγματα:
- κλέβω
- δακρύζω
- μένω

- ω γράφονται με ωμέγα,
- εύω με συνδυασμό ευ,
- ώνω με δύο ωμέγα,
- ίζω με γιώτα,
- αίνω με άλφα γιώτα και
- ομαι με όμικρον και άλφα γιώτα.

Οι μορφές του ρήματος που μας φανερώνουν πότε γίνεται μια ενέργεια (στο παρόν, στο παρελθόν ή στο μέλλον) λέγονται **χρόνοι** του ρήματος.

- Γενικό παράδειγμα:
1. παρόν	- τώρα : παίζω
2. παρελθόν	- τότε : έπαιξα
3. μέλλον	- μετά : θα παίξω

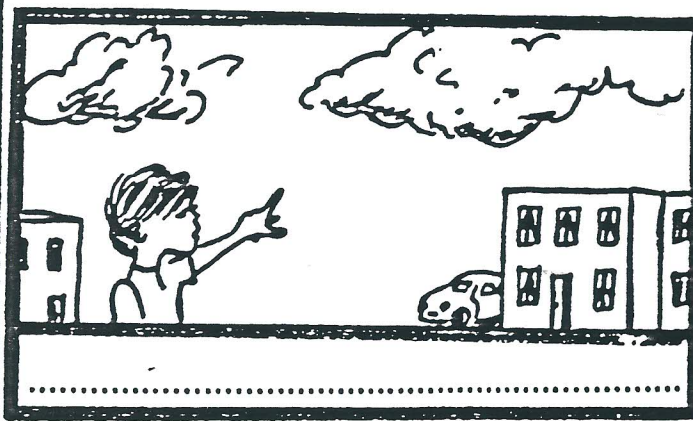
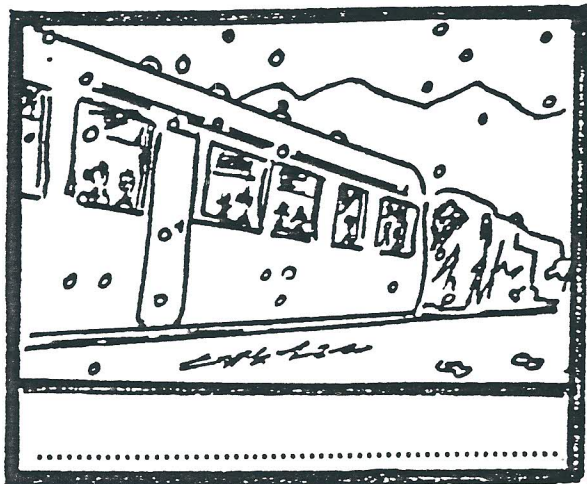
Για να σχηματίσουμε ορισμένους χρόνους χρησιμοποιούμε τα βοηθητικά ρήματα **έχω** και **είμαι**.

Έχεις διαβάσει αυτό το βιβλίο;

1. Τι καιρό κάνει; Διαλέγω και γράφω.

Συννεφιάζει.
Βρέχει.
Φυσάει.
Χιονίζει.

2. Υπογραμμίζω τα ρήματα στις παρακάτω προτάσεις.

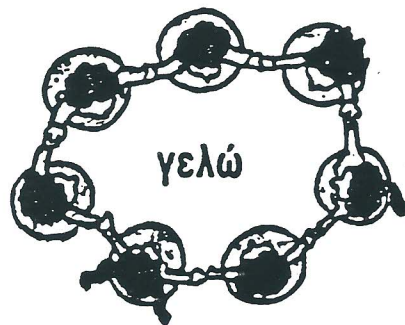
παράδειγμα

→ Ο Αϊ-Βασίλης φέρει δώρα στα παιδιά.

- α. Το γεφύρι τρέμει.
- β. Βελάζει το αρνάκι μας.
- γ. Το κουδούνι χτυπά.
- δ. Το άλογο χλιμιντρίζει.

3. Κυκλώνω τα ρήματα.

γιορτάζω	γιορτή		
κρύβομαι	κρυφτούλι		
γραφείο	γράφω	ήμερος	ημερεύω
θερίζω	θερισμός	καρφώνω	καρφί
φόρεμα	φορώ	φυτό	φυτεύω

4. Αλλάζω τη σειρά των γραμμάτων και σχηματίζω ρήματα.

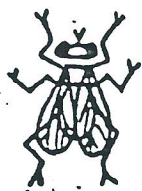
ωντύν ν τ ύ ν ω αίζωπ _____
 ώτραβ _____ ώινκ _____

5. Γράφω το ρήμα που δείχνει τη φωνή του κάθε ζώου.

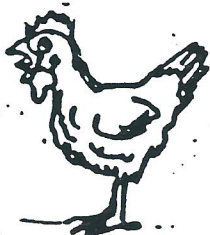
κακαρίζει, θουίζει, κελαηδεί

Το πουλί

Η μύγα

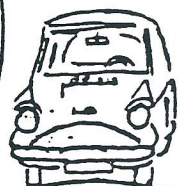
Η κότα

αγκαλιάζ ω

φτάν —

βρίσκ —

κοιτάζ —

αγκαλιάζ εις

φτάν —

βρίσκ —

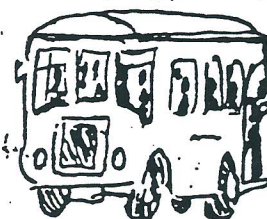
κοιτάζ —

αγκαλιάζ ει

φτάν —

βρίσκ —

κοιτάζ —

κουβεντιάζ ουμε

αλλάζ —

παίρν —

προσέχ —

κουβεντιάζ ετε

αλλάζ —

παίρν —

προσέχ —

κουβεντιάζ ουν

αλλάζ —

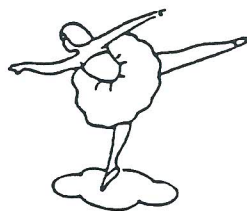
παίρν —

προσέχ —

Τι κάνω εγώ;

Τι παθαίνω εγώ;

χορεύω

εγώ κουρεύομαι

Σε ποια κατάσταση βρίσκομαι;

εγώ κοιμούμαι

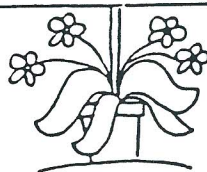
2. Μαθαίνω:

Οι λέξεις που μας φανερώνουν ότι κάνω
κάτι ή παθαίνω κάτι ή βρίσκομαι σε κάποια
, λέγονται ρήματα.

Τα ρήματα που τελειώνουν σε -ω γράφονται
με ωμέγα.

Τα ρήματα που τελειώνουν σε -μαι γράφονται
με άλφα γιώτα.

Τι κάνω;
 Εγώ αγοράζω.
 Εγώ παίρνω.
 Εγώ δίνω.
 Εγώ διασκεδάζω.
 Εγώ τρώω.

Τι κάνω;
 Εγώ γελάω.
 Εγώ ξυπνώ.
 Εγώ ζωγραφίζω.
 Εγώ χτίζω.
 Εγώ κολυμπώ.

Συμπληρώνω το σωστό (ε) ή (αι) στις καταλήξεις των ρημάτων:

λερώνομαι	παιζουμε
τεντώνομ_	γράφουμ_ Ε
γνωρίζομ_	τρέχουμ_
μορφώνομ_	γνωρίζουμ_
χτενίζομ_	δουλεύουμ_
καθαρίζομ_	εκτιμούμ_
κρύβομ_	ξέρουμ_

Γράφω σε κάθε πρόταση το σωστό ρήμα:

(σκεπάζεται, κάνει, υπάρχουν, περπατά, κοιμάται, γεννά)

Το σώμα της γάτας από τρίχες. Στο κεφάλι της γάτας δυο μικρά και έξυπνα μάτια. Η γατούλα μου δυο φορές κάθε χρόνο.

Της αρέσει να δίπλα στο τζάκι. Η γάτα μου πολλά παιχνίδια. Όταν δει κανένα ποντίκι

Εσύ ζωγραφίζεις. Εσύ ποτίζεις. Εσύ σκουπίζε

2. Μαθαίνω:

Οι λεξούλες (τα ρήματα) που παίρνουν μπροστά το εσύ και τελειώνουν σε -εις γράφονται με έψιλον γιώτα.

3. Συμπληρώνω τα ρήματα:

Τι κάνεις;

Τι κάνεις;

Εσύ πλένεις

Εσύ χορεύ _ _ _

Εσύ κοιτάζ _ _ _

Εσύ ανεβαίν _ _ _

Εσύ ψάχν _ _ _

Εσύ κρύβ _ _ _

Εσύ βαδίζ _ _ _

Εσύ παγών _ _ _

Εσύ ταξιδεύ _ _ _

Εσύ απλών _ _ _

• Γράφω ό,τι ταιριάζει, όπως στο παράδειγμα:

(σφυρίζει, νιαουρίζει, γαβγίζει, γιατρεύει, κακαρίζει, κελαηδεί, μαθαίνουν, ζωγραφίζει, ψαρεύει, κουρεύει, προφητεύει, γρυλίζει)

Ουσιαστικά Ρήματα

Ουσιαστικά Ρήματα

ο σκύλος

γαβγίζει

ο άνεμος

.....

το πουλί

.....

η γάτα

.....

ο προφήτης

.....

οι μαθητές

.....

ο κουρέας

.....

ο ζωγράφος

.....

το γουρούνι

.....

η κότα

.....

ο γιατρός

.....

ο ψαράς

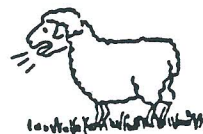
.....

Αυτός
ψαρεύει.

Αυτή
μαγειρεύει.

Αυτό
βελάζει.

2. Μαθαίνω:

Τα ρήματα που παίρνουν μπροστά τις λέξεις **αυτός - αυτή - αυτό** και τελειώνουν σε **-ει** γράφονται με **έψιλον γιώτα**.

3. Συμπληρώνω και διαβάζω τι κάνει:

Αυτός	Αυτή	Αυτό
φωνάζει	κοιτάζ _ _	φωτίζ _ _
φεύγ _ _	περνά _ _	γαβγίζ _ _
μεγαλών _ _	γνωρίζ _ _	ανάβ _ _
προσέχ _ _	κεντά _ _	λιών _ _
κλαί _ _	ράβ _ _	βλέπ _ _

Συμπληρώνω και διαβάζω:

Εγώ ζυμών _	Εσύ ζυμών _ _ _
Εγώ θέλ _	Εσύ θέλ _ _ _
Εγώ φεύγ _	Εσύ φεύγ _ _ _
Εγώ βλέπ _	Εσύ βλέπ _ _ _
Εγώ τελειών _	Εσύ τελειών _ _ _

Αυτός ζυμών _ _

Αυτός θέλ _ _

Αυτός φεύγ _ _

Αυτός βλέπ _ _

Αυτός τελειών _ _

εγώ χτενίζομαι

εσύ χτενίζεσαι

αυτός χτενίζεται

εμείς χτενιζόμαστε

εσείς χτενίζεστε

αυτοί χτενίζονται

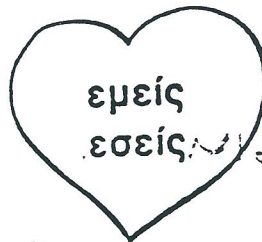
2. Μαθαίνω:

Τα ρήματα που τελειώνουν σε -αι ή -ε γράφονται με άλφα γιώτα, όταν έχουν μπροστά τις λέξεις εγώ, εσύ, αυτός, αυτοί και με έψιλον, όταν έχουν μπροστά τις λέξεις εμείς, εσείς.

αι

ε

Συμπληρώνω, όπως στο παράδειγμα:

αυτός ετοιμάζεται

εσείς ετοιμάζεστε

αυτός πιάνει _____

εσείς πιάνετε _____

αυτή τινάζει _____

εσείς τινάζετε _____

αυτό πλένει _____

εσείς πλένετε _____

αυτός στέκει _____

εσείς στέκεστε _____

αυτή σηκώνει _____

εσείς σηκώνετε _____

αυτός κουρεύει _____

εσείς κουρεύετε _____

Εγώ	νηστ εύω	Εμείς	νηστεύουμε
	πιστ _____		
	κινδυν _____		
	παλ _____		
	ταξιδ _____		

Εσύ	νηστεύεις	Εσείς	νηστεύετε
			
			
			
			

Αυτός	νηστεύει	Αυτοί	νηστεύουν
			
			
			
			

Συμπληρώνω ό,τι λείπει:

Ο παππούς του Γιαννάκη ποτίζ _ _ τον κ
 Ο Γιαννάκης του κρατά _ _ συντροφιά
 κάπου - κάπου ρωτά _ _:

— Παππού, θέλ _ _ _ να σε βοηθήσ _;

— Και βέβαια θέλ _ . Μα είσαι ακόμα μικρ
 Όταν μεγαλώσ _ _ _ θα με ξεκουράζ _ .